

Školní akční plán EVVO

**Mateřská škola Paskov,
příspěvková organizace**

Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

Mgr. Jarmila Petrošová, ředitelka
Ing. et Bc. Olga Golasová, koordinátorka EVVO

**"Ekoškolky pomáhají dětem, učitelům a rodičům udělat ze
školky
příjemnější,
demokratičtější
a k přírodě bližší místo k životu."**

Obsah

Úvod

1. Legislativa.....	5
2. Charakteristika školy.....	6
3. Náš tým.....	8
4. Role koordinátora.....	9
5. ŠPEVVO – strategický dokument.....	9
6. Klíčové kompetence.....	10
7. Trvale udržitelný rozvoj.....	12
8. Cílové skupiny.....	12
9. Charakteristika projektu a akční plán.....	13
10. Vize a aktivity EVVO – dlouhodobé.....	18
11. Dlouhodobé cíle obecně.....	19
12. Metody a formy práce.....	20
13. Návrhy k využití ekologicky významných dnů během roku.....	20
14. Cíle k vycházkám a poznávání blízkého okolí.....	21
15. Cíle k výletům a exkurzím s dětmi.....	21

Závěr

Úvod

Se stále rychleji rostoucí populací a jejím využíváním přírody je mnohem aktuálnější otázka ekologické výchovy a výchovy k udržitelnému rozvoji. Většina z nás se s těmito pojmy setkala, více či méně tuší, co znamenají. Je třeba změnit vliv člověka na přírodu – od vykořisťování a znehodnocování životního prostředí k důsledné péči o přírodní dědictví. Ochrana ŽP by se měla stát jednou z priorit zájmů obyvatel i člověka jako jednotlivce. Nejsnáze se vztahy a postoje utvářejí v dětství, proto i v ekologické výchově je důležitý vliv předškolního a školního vzdělávání. Děti pak dokáží často snadněji dopomoci ke změnám postojů svých rodičů i ostatních příbuzných k okolnímu prostředí. Environmentální gramotnost populace pak ovlivňuje kvalitu životního prostředí i úroveň péče o přírodní zdroje.

Cílem EVVO – environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty je pomocí vzdělávacího a informačního systému zvýšit zájem občanů o ŽP, dopomoci jejich většímu zapojení do řešení environmentálních problémů a důsledků lidského konání.

Záměrem našeho ŠP EVVO je dát impuls a motivaci k celoživotnímu vztahu k ochraně životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Cílem environmentální výchovy v České republice je rozvoj kompetencí (znalostí, dovedností a postojů) potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, to je jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků. EVVO k takovému jednání připravuje a motivuje, samotné jednání je věcí svobodného rozhodnutí jednotlivce.

1. Legislativa

Školní plán EVVO je vydán na základě metodického pokynu MŠMT č. j. 16745/2008 – 22 k zajištění environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) a v návaznosti na školní vzdělávací program.

Plán EVVO musí být v souladu s RVP PV a ŠVP PV Mateřské školy Paskov, vychází z těchto právních předpisů a dokumentů:

- zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí – upozorňuje na provádění EVVO tak, aby vedly k utváření postojů, myšlení a jednání v souladu s principy trvale udržitelného rozvoje
- zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny – ukládá povinnost spolupráce MŽP a MŠMT k zajišťování EVVO
- zákon č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí – definuje v §13 práva a povinnosti ústředních správních orgánů a krajů ve vztahu k zajišťování EVVO
- zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání
- Koncem roku 2000 schválila vláda Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (SPEVVO) v České republice, jehož součástí jsou tříleté akční plány EVVO, který je dílem Mezirezortní skupiny MŽP a MŠMT. Akční plán SP EVVO na období 2016 - 2018 je zaměřen na změny klimatu a na posilování kontaktu s přírodou.
- Metodický pokyn k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě ve školách a školských zařízeních je dalším významným dokumentem EVVO. Vychází ze Zákona o právu na informace ve vzdělávání č.123/1998 Sb., informuje ředitele škol o EVVO.
- Krajská koncepce – program rozvoje každého ze 14 krajů ČR schválený krajským zastupitelstvem, její součástí je koncepce nakládání s odpady, akční plány, dlouhodobé záměry v oblasti vzdělávání. Povinností krajů je spolupráce s orgány veřejné správy, státními a nestátními organizacemi, podpora EVVO, šíření informací.
- Národní strategie vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR), schválená 2008, zpracovává problematiku výchovy k udržitelnému rozvoji, tedy klíčová témata, jako je udržitelná spotřeba a výroba, biologická rozmanitost a krajina, udržitelné zdraví, zvyšování kvality života, změny klimatu, rozvoj občanské společnosti, globální odpovědnost.

2. Charakteristika školy

Velikost školy, počet tříd

Budova mateřské školy se nachází téměř v centru města Paskov na ulici Místecká. Mateřská škola je účelově postavená zděná jednopatrová budova jejíž součástí je soukromý byt. Provoz školy byl zahájen 1.9.1983.

Ve škole na hlavní budově na ul. Místecké jsou čtyři věkově smíšené (heterogenní) třídy a jedna batolecí třída s přizpůsobeným prostředím a potřebám dětí ve věku od dvou do tří let. Šestá třída, tř. Ferda Mravenec, věkově homogenní (děti pouze předškolní) se nachází od 1.9.2011 na odloučeném pracovišti v budově Základní školy v Paskově. Ve třídách se vzdělává maximálně 28 dětí v celodenním provozu 6:00 – 16:30 hod. Kapacita školy je 150 dětí. Vzdělávání zajišťuje 11 pedagogů (z toho 2 speciální pedagogové pro děti se SVP). Tým školy tvoří dále školnice, provozní zaměstnanci, asistenti pedagoga, 2 kuchařky, vedoucí školní jídelny, školní asistent pro děti ohrožené školním neúspěchem a dvě chůvy pro batolata do 3 let. Počet zaměstnanců a výše jejich pracovních úvazků vychází z limitů, normativů a realizace projektů MŠMT a mění se v závislosti na těchto rozpočtových ukazatelích.

V budově na ul. Místecká se nachází celkem pět tříd. V přízemí se nachází tři třídy (Cipísek Rákosníček a Maková Panenka). V patře další dvě třídy (Křemílek a Krteček). Třídy jsou velmi prostorné, každá má svůj vlastní vchod, který je opatřen čtečkou bezpečnostních vstupních karet, které vlastní pouze zákonní zástupci dětí, pověřené osoby k vyzvedávání a zaměstnanci školy. Je tak zajištěna maximální bezpečnost dětí a omezen vstup cizích osob do budovy. Všechny návštěvy do mateřské školy se hlásí u vchodu ředitelny, který je opatřen bezpečnostní kamerou. Všechny třídy mají pracovnu, hernu, zmodernizované sociální zařízení (zvláště WC a koupelnu) a vzdělávací prostředí v nich je členěno dle programu Začít spolu do center aktivit s dostatkem pomůcek a hraček pro rozvoj dětí. Tři třídy mají interaktivní tabuli. Menší pátá třída „Maková panenka“ je pouze pro 12 dětí a umožňuje individuální přístup ve vzdělávání. Má samostatný vstup, své sociální zařízení a šatnu. Ve školním roce 2018/2019 budou ve třídě Maková Panenka probíhat školní i volnočasové aktivity dětí, třída je metodickým centrem pedagogů naší mateřské školy i externích učitelů v rámci DVPP v projektu Učíme se spolu (Centrum kolegiální podpory), probíhají zde přednášky pro rodiče nebo EKOSCHŮZKY s rodiči. Třída Cipísek byla od 1.9.2016 přizpůsobena dětem batolecím do 3 let. Proběhla celková rekonstrukce prostor této třídy tak, aby byla zajištěna bezpečnost, hygienické zázemí a vzdělávací podmínky pro děti ve věkové kategorii 2-3 roky. Třída je prostorem nabízející splnění základních potřeb takto malých dětí a vzdělávají se v ní děti pouze takto malé děti. Třída je esteticky laděna do pastelových barev, jsou v ní zajištěny bezpečné hračky s certifikátem od 1 roku věku – tématicky je zařazena jako „lesní třída“ plná zvířátek a stromů. Nábytek a bezpečnostní kryty jsou vyrobeny na míru ze dřeva s oblémi rohy a tím je v maximální míře zajištěn bezpečný design pro nejmenší děti. Ve třídě je také vyvýšené patro bohatě dětmi využíváno ke hrám. Rekonstrukce třídy byla hrazena z rezervního fondu mateřské školy, realizovala forma LOKKI.

Budova je částečně podsklepená, v prostorách sklepa je sklad potravin školní jídelny, která byla v roce 2009 zrekonstruována. Kapacita školní jídelny je 124 dětí a cca 25 zaměstnanců. Školní kuchyně byla zrekonstruována v roce 2005 – 2009 a zaměstnanci připravují pro děti celodenní stravování (dopolední přesnídávka, oběd, odpolední svačina). Kuchyně zabezpečuje rovněž polední stravování pro zaměstnance mateřské školy. Každá třída má přípravnu jídla, v každé přípravně jídla je také myčka nádobí, v některých je mikrovlnná trouba a trouba k pečení. Školní kuchyně je moderně vybavena konvektomatem, el. sporáky a přístroji k přípravě pokrmů. V budově je výtah pro nádoby s uvařenými pokrmy. V září 2010 byla v budově vyměněna okna a budova byla zateplena.

Podmínky pro kvalitu vzdělávání podporují další prostory školy. Knihovna je prostorem pro sdílení, kolegiální a profesní podporu, mentoring, pedagogické rady, porady, individuální konzultace s rodiči,

kulaté stoly. Prostor je také využíván pro logopedickou prevenci, cílenou intervenci, předmět speciálně pedagogické péče pro děti se SVP. V knihovně neboli společenské místnosti je zajištěno prostředí s několika notebooky, tablety, internetem, pomůckami a didaktickým materiálem pro všechny zaměstnance školy. Zaměstnanci mají plně k dispozici multifunkční tiskárnu s finisherem v přízemí budovy. Mateřská škola má úložiště dat. Všechny učitelky mají své vlastní uzamykatelné zázemí v šatnách se soc. zařízením a úložným prostorem. Součástí školy je kancelář ředitelky, kancelář zástupkyně ředitelky a kancelář vedoucí školní jídelny, dále také sklad TV pomůcek a VV pomůcek.

Technické zázemí tvoří spisovna (archiv), sklad prádla a hygienických potřeb, technická místnost s pračkou a sušičkou, sklady potravin, sklad zeleniny, přípravná zeleniny, šatna provozních zaměstnanců a zvláštní vchod vedle bytu vede do plynové kotelny. Denně jsou do mateřské školy přiváženy čerstvé potraviny, pečivo, zelenina, ovoce.

Charakter budovy, okolí školy

Areál mateřské školy je oplocen a od hlavní komunikace je oddělen soukromým pozemkem, který zajišťuje částečně bezpečnost dětí – škola je vidět z hlavní komunikace, ale zasazena je do rozlehlé zahrady u říčky Olešná, která dělí zahradu školy od zámeckého parku. Jednopodlažní zděná budova s pěti vchody pro děti a veřejnost a postranním vchodem pro zaměstnance školní jídelny byla postavena v roce 1983 v akci „Z“, kdy přispělo svou prací mnoho občanů Paskova. V roce 1984 ji obec Paskov předala závodu Biocel Paskov, který leží na katastru obce, a to až do r. 1990, kdy se vrátila pod správu obce. V roce 2012 dostala budova na fasádu nové logo, které vytvořila keramička z Paskova paní Ing. Šárka Šodková.

Součástí mateřské školy je překrásná prostorná EKO zahrada v rozsahu 6 338 m čtverečních, která byla zmodernizována s cílem environmentálního vzdělávání a osvěty (EVVO) a slavnostně otevřena v roce 2015. Nachází se okolo celé budovy mateřské školy. Každá třída má své pískoviště, průlezky, herní komponenty, vyvýšený pěstební záhonek, bylinkovou spirálu, je zde také hmyzí domeček, broukoviště, lanová dráha, lanové průlezky, hřiště s polyuretanovým povrchem a brankami, vzdělávací venkovní altánek (zahradní učebna), hmatový chodník aj.. Zahrada je přístupná i široké veřejnosti v rámci akcí mateřské školy. Součástí EKO zahrady je i kompostér do kterého děti přinášejí bioodpad a pozorují „práci přírody“. Zcela jedinečné je využití pozemku za zahradou až k řece Olešné s indiánským totemem, ohništěm a týpím z vrbových prutů, kde mohou děti pozorovat živou i neživou přírodu. Na zahradě mohou děti v letních měsících využívat vodní brouzdaliště. Zahrada školy je přírodní oázou, kde od jara do podzimu mohou děti poslouchat zpěv ptáků, zvuky zvířat, pozorovat srnky a veverky, které z nedalekého parku často zavítají až k nám na zahradu. Děti mohou tyto zvířata pozorovat v ptačích nebo veverčích budkách, mohou pozorovat hmyz v broukovišti nebo hmyzím hotelu, mohou pozorovat létající hmyz a motýly v motýlí zahradě, která je rozkvetlá na celé jižní straně budovy. Na zahradě je nově zasazeno cca 30 stromů a keřů, které kvetou postupně a dozrává také okrasné ovoce. Na zahradě je také mnoho vzrostlých jehličnatých i listnatých stromů, které poskytují ve slunečných dnech stín. Technický stav budovy je dobrý, kvalita je stále sledována, opravy, modernizace a technické zhodnocení jsou průběžně realizovány.

Vstupy do jednotlivých tříd jsou koncipovány tematicky do každé třídy tak, aby navazovaly pocit bezpečí, útulnosti a motivovaly rodiče a děti ke vstupu (dveře každé třídy ze zahrady jsou opatřeny obrázkem s názvem třídy: např.: Křemílek). Atraktivní je vstup ze třídy přes schodišťovou terasu do zahrady. Kolem celé budovy je dopravní hřiště. Činnosti na tomto hřišti podporují pohybové aktivity dětí a seznamují hravou formou děti s pravidly silničního provozu. Jednou za školní rok navštíví naše děti strážníci městské Policie z Frýdku-Místku se svým výukovým programem. K zahradnímu vybavení patří zahradní domky jako skladové prostory hraček, koloběžek, trojkolek, kol a zahradního náčiní.

Škola je umístěna v klidném prostředí kousek dál od hlavní cesty (cca 50 m), přitom v dobré dostupnosti od parkoviště vozidel pro rodiče, které je vyhrazeno podél ulice Místecká. Dobrá je i autobusová

dostupnost do okolních měst a vesnic. Okolí školy má svou historickou, kulturní, současnou i environmentální hodnotu. Sousedí ze zahradou Zámku Paskov, který se již několik let těší úspěšné rekonstrukci a od roku 2017 je již v provozu na Zámku nádherné muzeum se sezónními bohatými akcemi a výstavami obrazů, fotografií a rukodělných prací.

Pobyt venku mohou děti trávit jednak na zmíněné zahradě školy, hřišti, ale také v okolí mateřské školy, které je velmi vhodné pro toulky přírodou – lesy, poli, loukami, řeky s rozmanitým terénem, okolím rybníků Kuboň, Křišťál a Pilíky a samotným městem s krásným zrekonstruovaným zámekem se slunečními hodinami, zámeckým parkem, sochami, kašnou na náměstí, kostelem, knihovnou nebo novou víceúčelovou halou.

3.Náš tým

- Předpokladem naplňování cílů je v oblasti EVVO osobnost pedagoga, která svým přístupem pozitivně ovlivňuje postoje dítěte k životnímu prostředí a napomáhá při pochopení provázanosti oblastí sociální, kulturní a ekologické.
- Při své práci volí pedagogové vhodné metody práce, které předpokládají aktivní přístup dítěte
- Pedagogové se aktivně průběžně vzdělávají na seminářích a školeních s tematikou EVVO
- Pedagogové spolupracují se sítí MRKVIČKA, KEV, TEREZA a dalšími odborníky, rodiči i organizacemi, s ostatními mateřskými školami aj.
- Náš tým tvoří 10 kvalifikovaných pedagogů, 1 pedagog si doplňuje vzdělání, 2 chůvy, 2 asistenti pedagoga, 1 školní asistent pro děti ohrožené školním neúspěchem, 7 správních zaměstnanců, 1 koordinátor EVVO

4. Role koordinátora EVVO

Úlohou koordinátora EVVO na škole je především:

- sestavovat a aktualizovat školní program EVVO, zejména roční plán ve spolupráci s kolegy i partnerskými institucemi
- dohlížet na soulad školního programu EVVO s ŠVP PV i další dokumentací školy
- koordinovat realizaci EVVO na škole
- poskytovat ostatním pracovníkům školy konzultace, podporovat je v začleňování EVVO do jejich integrovaných bloků a činností, projednávat s nimi exkurze, besedy, projektové dny, týdny
- projednávat materiální a finanční zabezpečení EVVO s vedením školy
- zvyšovat svou odbornou a metodickou připravenost pro aktivity školního koordinátora EVVO, motivovat a napomáhat dalšímu vzdělávání ostatních pedagogických pracovníků v oblasti EVVO
- upevňovat spolupráci s dalšími partnery v oblasti EVVO, se středisky ekologické výchovy, ostatními školami, nacházet možnosti další spolupráce .

Koordinátor bude mít také možnost projednávat náměty a novinky z oblasti EVVO na pedagogických radách, na závěrečné poradě bude zhodnoceno plnění naplánovaných aktivit uvedených v ročním plánu EVVO a projednány návrhy na další školní rok.

9

5. ŠPEVVO – strategický dokument

Základním dokumentem pro EVVO v mateřské škole je školní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (ŠPEVVO) spolu s ŠVP PV této školy. ŠPEVVO

může být součástí školního vzdělávacího programu, nebo jako samostatný dokument. Zahrnuje konkrétní aktivity školní i mimoškolní činnosti ve spojitosti s výchovou k udržitelnému rozvoji (VUR).

Krátkodobý – zpravidla roční plán EVVO zpracovává koordinátor EVVO na jeden konkrétní školní rok. Obsahuje aktivity vycházející s dlouhodobého ŠPEVVO s ohledem na daný školní rok, možnosti školy a aktuální situaci a potřeby školy. Tento dokument je živým dokumentem, průběžně se doplňuje a může se aktualizovat i během školního roku.

6. Klíčové kompetence

Již v předškolním věku dítěte jsou vytvářeny základy klíčových kompetencí, sice elementární, však důležité a významné nejen z hlediska přípravy dítěte pro započetí systematického vzdělávání, ale zároveň pro jeho další etapy i celoživotní učení.

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách, orientuje se v řádku dění, v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět všem věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- Pracuje z různými zdroji informací, porovnává je, ověřuje a využívá v praktickém životě
- Vytváří si základní myšlenková schémata, používá experimentální metody a následně je kriticky posuzuje

10

Kompetence k řešení problémů

- Řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- Řeší problémy na základě zkušeností, používá cestu pokus a omylu, zkouší, experimentuje, spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací, hledá různé možnosti a varianty (má vlastní originální nápady), využívá přitom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost
- Chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou, uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- Používá modelové situace ohrožení životního prostředí a navrhuje způsoby řešení
- Uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a zvládá zhodnotit výsledky svých činů (zodpovědnost jedince za životní prostředí)

Komunikativní kompetence

- Ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

- Dovede využít informativní a komunikační prostředky a technologii, se kterými se v životě setkává (knížka, encyklopedie, PC, ICT, tablet, mobil)
- Domlouvá s gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu a funkci
- Bez zábran se zapojuje do diskuze a obhájí si své názory
- Navrhne různá řešení při globálních problémech a obhájí si je

Sociální a personální kompetence

- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- Uvědomuje si, že za sebe i své jednání nese zodpovědnost a důsledky
- Chápe že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí s nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou, dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování
- Dokáže pracovat ve dvojicích i ve skupině, volí si role
- Zvládá prezentovat svou práci, umí se sám zhodnotit
- Vytváří si své postoje k okolnímu světu i životnímu prostředí

Kompetence činnostní a občanské

- Spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- Dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i ostatních, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)
- Chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- Respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí
- Odpovědně a ekonomicky nakládá s přírodními zdroji a odpady v souladu s strategií udržitelného rozvoje, minimalizuje negativní vlivy na životní prostředí
- Ví, že není jedno v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že svým chováním se podílí a ovlivňuje životní prostředí

7. Trvale udržitelný rozvoj

Výchova, osvěta a vzdělávání se provádějí tak, aby vedly k myšlení a jednání, které je v souladu s principem trvale udržitelného rozvoje, k vědomí odpovědnosti za udržení kvality životního prostředí a jeho jednotlivých složek a k úctě k životu ve všech jeho formách. (Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny).

Princip trvale udržitelného rozvoje formulovala ministerská předsedkyně Norska G. H. Brundtlandová v roce 1987: „Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který uspokojuje potřeby současnosti bez ohrožování možností budoucích generací uspokojovat své vlastní potřeby“.

V českém právním řádu je trvale udržitelný rozvoj definován v Zákonu č. 17/1992 Sb. o životním prostředí. „Trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystému.“

8. Cílové skupiny:

- Veřejnost
- školy a školská zařízení
- mimoškolní děti, žáci a mládež
- podniková sféra
- veřejná správa
- přístup k informacím o ŽP

Program EVVO je zaměřen hlavně na cílové skupiny a napomáhá jejich vzájemnému působení. Vzniká platforma s perspektivou dosáhnout harmonického stavu v co nejbližším časovém horizontu, kdy lidé aktivně uplatňují principy trvale udržitelného rozvoje pro zdravý vývoj lidské populace. EVVO bude ve 21. století hrát v celosvětovém měřítku stále významnější úlohu. Vznikl i mezinárodní program UNESCO „Vzdělávání pro třetí tisíciletí“, v němž EVVO zaujímá významnou úlohu.

9. Charakteristika projektu a akční plán

V tomto projektu se zabýváme třemi tématy, která jsme si postupně vybrali. Nejprve jsme rozpracovali téma odpady. Na základě zpracování tohoto tématu jsme zažádali o titul Ekoškola, který nám byl udělen v červnu 2017. Ve šk. roce 2017/2018 jsme se věnovali tématu voda a nyní ve šk. roce 2018/2019 se zaměříme na téma prostředí. V červnu 2019 budeme obhajovat titul EKOŠKOLA.

Ve školním roce 2018/2019 jsme se rozhodli pro další téma:

prostředí

Ekotým

Náš ekotým se skládá z dětí a rodičů mateřské školy, dětí a rodičů základní školy, pedagogů z mateřské i základní školy a správních zaměstnanců mateřské školy.

Děti v ekotýmu zastupují vždy jedinci z každé třídy. Ti pak veškeré informace ve své třídě předají ostatním dětem a své paní učitelce na třídě.

13

Ekokodex

1. Zbytečně nesvítime - šetříme elektrickým proudem
2. Umíme se postarat o zvířátka ve třídě i na zahradě
3. Šetříme vodou - dodržujeme kapičkové pravidlo
4. Třídíme odpad - využíváme nádoby na třídění
5. Jsme šetrní k přírodě - staráme se o školní zahradu a její okolí

Analýza

Vybrané otázky z témat jsme s dětmi vypracovávali pomocí obrázků a smajlíků, p. školnice Gabka zapisovala slabé a silné stránky na tabuli:

Otázky k tématu Prostedí

- Máme ve školce hračky z přírodního materiálu?
- Máme ve kolce své oblíbené místo? A proč to tak je?
- Máme ve školce své místo nebo nástěnku, kde děti samy rozhodují, co na nástěnku dají, jak místo vyzdobí?

- Mohu ovlivnit i výzdobu a podobu školky (malba na stěnách, pověšení obrázku, výtvarné práce)?
- Staráme se o rostliny ve školce?
- Máme na školní zahradě různé druhy rostlin? A jaké?
- Máme na zahradě místa, kde žijí živočichové? Jaká?
- Chodíme ven za každého počasí?
- Máme na školní zahradě herní prvky z přírodního materiálu? Jaké?

Doplňující otázky:

- o Máme ve školce a na školní zahradě rostliny o které se můžeme starat?
- o Co potřebují rostlinky k životu a jak se o ně staráme?
- o Můžeme vypěstovat něco pro paní kuchařky do kuchyně?
- o Máme na školní zahradě nějaký prostor vyhrazený pro bio odpad a co to vlastně je?
- o Máme nějaká pravidla při pobytu na školní zahradě?
- o Co by vám udělalo největší radost na školní zahradě?
- o Máme ve školce a na školní zahradě zvířátka o která se můžeme starat?
- o Jak se můžeme starat o zvířátka?
- o Máme v okolí mateřské školy nepořádek?
- o Napadá vás, jak to můžeme změnit?
- o Máme na školní zahradě nějaké prvky přírodní zahrady?

14

Plán činností 2018/2019 - PROSTŘEDÍ

- Vytvořit a zpracovat s dětmi analýzu k tématu prostředí
- Uspořádání výstavy LAND ART – využití přírodního materiálu k tvorbě prostředí a estetické výzdoby mateřské školy (tř. Krteček)
- Pořídit na zahradu domečky k zimnímu spánku pro ježky
- Zajistit více domečků s krmítky pro ptáčky na zimu na školní zahradu
- Zrealizovat ve spolupráci se zaměstnanci a rodiči sbírku nefunkčních elektrospotřebičů (2x za rok)
- Osázet vyvýšené záhony na školní zahradě
- Vyčistit a doplnit smyslový chodníček
- Vytvořit prostředí pro králíčky na zahradě pro období (jaro,léto,podzim): vybudovat a vyset trávník (Fa Ivánek –Zeman: Paskov) určený ke zkrmení, nechat vyrobit králíčnick místním řezbářem(p. Neuhybl), nechat zastřešit a ohraničit plůtkem cca 5x6 m³ (zaměstnanci a rodiče), pořídit dva králíčky (maminka Soničky a Patrika ze tř. Cipísek)
- Osázet zahradu několika keříky ovocných plodů (rybíz, maliny, angrešt, borůvky)
- Ve spolupráci s městem Paskov zajistit svod dešťové vody ze střechy na zalévání zahrady
- Uspořádat burzu dětského a sportovního oblečení v MŠ

- Vytvořit a vybavit na zahradě 1-2 knihobudky Uspořádat burzu dětského a sportovního oblečení v MŠ
- Pořídit do tříd více zelených rostlin do květináčů určených pro péči dětmi (zajišťují rodiče)
- Realizace projektu KOUZELNÁ KAPIČKA PRO VEVERKU EMILKU (viz. příloha)-koordinátor: Radka Mynářová
- Realizace projektu ŠKOLIČKA PLNÁ PŘEKVAPENÍ (viz. příloha)- koordinátor:Mgr. Jarmila Petrošová
- Realizace projektu MALÝ ZAJHRADNÍK (viz. příloha)- koordinátor:Mgr. Jarmila Petrošová
- Realizace projektu MAREVENIŠTĚ U SÍDLIŠTĚ (viz. příloha)- koordinátor:Mgr. Jarmila Petrošová
- Realizace projektu ZACHRAŇ ŽIVOT (3. rok, viz. příloha)- koordinátor:Bc. Lucie Kreclová

Co máme splněno a na čem se průběžně pracuje:

Odpady – výroba sběrných boxů pro papír, karton, plasty, směsný odpad, elektroodpad

- Akce pro rodiče a veřejnost 2x za rok sběr elektroodpadu (titul Zelená škola),
- Sběr pet víček pro Elišku
- Výroba pomůcek z odpadního materiálu
- Výroba kulís na Akademii z kartonu
- Sběr bioodpadu do zahradního kompostéru a třídění
- Bio kyblíčky na třídách (odúpys určený na kompost)
- Rozlišování materiálu, třídění
- Soutěž s p. Popelou (sběr papíru)
- Používání šmíráku (kontrolují děti)

Červen 2017 získání titulu Ekoškola

Voda- vytvořená pravidla, dar firmy SPETECH: samovypínací baterie, pravidlo při používání wc při splachování, zalévání zahrady vodou z říčky Olešné, spolupráce s městem Paskov při zalévání zahrady v horkých letních měsících, pokusy s vodou, děti vytvořily studánku pro vílu Amálka následně ji čistily a staraly se o ní, zažádali jsme o sběrné nádoby na dešťovou vodu (zatím neúspěšně),

- Pořízení dávkovačů na tekutou pěnu do tříd
- Pořízení dávkovačů na jednorázové papírové utěrky
- Používání eko čistících prostředků značky Missiva (Celestina na mytí nádobí, Jasněnka na okna, Lili na podlahy, Medium na desinfekci, prášek do myčky)
- Exkurse k čističce odpadních vod v Paskově - Zařičí

Správné stravování – zakoupení šnekového odšťavňovače pro odšťavňování ovoce a zeleniny– září 2017, letos úspěšně denně pokračujeme.

Otužování - pátek – den od širým nebem (pokračujeme 2.rokem) – děti za každého počasí (vyjma smog st.č.4, prudký déšť, bouřka, silný vítr, pod -10 stupňů C) odchází po svačince do okolí mateřské školy s cílem navštívit les, louky, park nebo okolí řeky ke vzdělávacím EKO aktivitám.

Živá příroda:

- Exkurse Bartošovice nz záchraná stanice září 2017, duben 2019
- Exkurse na farmu Hlučín - září 2018)
- Psí útulek – sbírka pro psy (květen 2018, květen 2018)
- Návštěva u rodičů na rodinné farmě (koně, husy, králíci, psi, kačeny)

Péče o zvířátka na třídách:

- Křečci
- Šnek africký
- Ježek Eda (bělosrstý)
- ěbrovníci
- Krabíci
- Králíci
- Pakobylky
- Strašilky
- Rybičky

„Kosí bratři – od vajíčka po dospěláka“ – podařilo se nám pozorovat v ptačí budce na balkoně tř. Křemílek v květnu 2018 od naklazení vajíček po opuštění hnízda čtyři kosí mláďata a péči obou rodičů. Vše jsem průběžně fotografovali.

Pořízení domečků pro ježky , pořízení krmítek pro ptáčky – listopad 2018.

16

Krátkodobý pracovní akční plán EVVO v měsících

Září 2018	Vytvoření programu EVVO	Koordinátor EVVO, ekotým, ostatní zaměstnanci
	Návštěva ranče v Hlučíně	Pedagogové a děti
	Výstava LAND ART	Třída Krteček
Říjen 2018	1 ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým
Listopad 2018	2. ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým
	Podzimní dílny s rodiči	Pedagogové a děti + rodiče
	Zámecké strašení	Akce pro veřejnost
	Začínáme používat další EKO čisticí prostředky MISSIVA	Školnice + správní zaměstnanci
	Návštěva Koordinátorky Skutečně zdravá mateřská škola	Vedoucí školní jídelny, p. uč. Dvořáková, ředitelka
	Pořízení domečků pro ježky na šk. zahradu + ptačí budky	Pedagogové+děti
Prosinec 2018	3. ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým
	Vánoční cinkání	Akce pro rodiče

	Rozsvícení vánočního stromu	Akce pro rodiče a veřejnost
Leden 2019	Olympiáda MŠ v Raškvicích	Koordinátor p.uč. Zdenka Mičlová + účast předškoláci
	4. ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým předškoláci
	Lyžařský kurz Malenovice	
Únor 2019	5. ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým
	SVĚT TECHNIKY Ostrava Chemické pokusy pro nejmenší	Třídy: Rákosníček, Krteček, Křemílek Ferda M.
	Chemické pokusy pro nejmenší	
	Plavecký kurz	Předškoláci + středňáci, koordinátor p.uč. Ivana Ševčíková
Březen 2019	Plavecký kurz	Předškoláci + středňáci, koordinátor p.uč. Ivana Ševčíková
	Jarní zajíc	Pedagogové + děti + spřátelená MŠ z okolí
	Vynášení MORENY	všichni
	6. ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým
Duben 2019	Návštěva záchranné stanice v Bartošovicích	Pedagogové + děti
	Sokolníci v MŠ	Pedagogové + děti
	7. ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým
Květen 2019	Projekt Zachraň život – sbírka pro opuštěné psy	Třídy: Rákosníček, Krteček, Křemílek Ferda M.
	OBHAJBOBA TITULU EKOŠKOLA	všichni
	ZAHRADNÍ SLAVNOST „Rostliny v naší zahradě-osvětová prezentace pro veřejnost“	všichni
	8. ekoschůzka	Koordinátor EVVO, ekotým
Červen 2019	Návštěva včelího království ve Fryčovicích (práce s medem)	Třídy: Rákosníček, Krteček, Křemílek Ferda M.
	Školka v přírodě Čeladná	Předškoláci, koordinátor p. uč. Radka Mynářová

10. Vize a aktivity EVVO - dlouhodobé

I když proběhla za poslední roky revitalizace zahrady v přírodním stylu (r.2015) s ekologizací školy, stále je co zlepšovat a přetvářet tak, aby se provoz školy stal ještě efektivnějším z hlediska udržitelného rozvoje. Na mnohých těchto aktivitách se podílejí a budou podílet právě děti a jejich rodiče. Předškoláci předložili dokonce návrhy na ekologizaci provozu domácnosti a nakládání s odpady svým rodičům.

Průzkum i nápady se týkaly především vody, energií a odpadů, zde jsou jejich závěry a návrhy na zefektivnění jak pro děti a učitele, tak pro školu jako instituci:

Voda

- omezit spotřebu, zabránit plýtvání, znečišťování
- pouštět vodu malým proudem, kontrolovat při odchodu, že voda neteče ani nekape
- minimalizovat množství vody při splachování WC

Energie

- nesvítit se zataženými žaluziemi, netopit a větrat zároveň
- označit vypínače – minimalizovat rozsvícení omylem

Odpady

- omezit spotřebu věcí na jedno použití, minimalizovat odpady z obalů
- kupovat co největší balení s ohledem na spotřebu
- důsledně třídit odpad, pomáhat mladším dětem se tříděním
- využívat odpadní materiály k dalším účelům

Škola a učitelé: třídění odpadu, zhasínání ve třídách, šetření papírem – zvážení možnosti elektronické podoby namísto tištěné (nař. třídní knihy).

Uskutečňované aktivity během roku:

- třídění odpadu, sběr tříděného papíru, sběr víček od PET lahví, starání se o zeleň na školním hřišti a o nově vzniklý záhon, pozorování přírody, úklid okolního lesa, okolí rybníků, pomoc se zakrmováním zvířete v zimě, spolupráce se záchrannou stanicí Bartošovice
- návštěva farmy V Hlučíně

11. Dlouhodobé cíle obecně

1. motivovat k vytváření pozitivního vztahu k přírodě a k její ochraně:

- napomáhat k dalšímu ozelenění okolí školy
- pečovat o zeleň ve třídách, na školní zahradě, hřišti
- starat se o školní záhony, vymýšlet další možnosti jeho využití
- pokračovat v projektu „Zachraň život“
- rozšiřovat vliv školy na ochranu ŽP – zapojit se do více akcí, projektů, přizvat rodiče
- možnost vybudování koutku přírody ve škole

2. dodržovat zásady UR:

- zdokonalit třídění odpadu – zapojit i nejmladší děti
- pokračovat v šetření energiemi ve škole i doma
- chápat problémy i možnosti nápravy v globálním měřítku

3. znát vlivy na své zdraví a způsoby jeho ochrany

- dodržovat zásady zdravého životního stylu
- chápat důležitost aktivního pohybu
- dodržovat pitný režim
- znát zásady zdravé výživy
- pracovat v klidném a příjemném prostředí
- chápat rizika spojená s virtuálními sociálními sítěmi

4. další cíle z

pohledu pedagogických pracovníků:

- podporovat vzájemnou spolupráci mezi pedagogy i nepedagogickými pracovníky
- umožnit další vzdělávání koordinátora EVVO a následně ostatních pedagogů, aby všichni dokázali vést děti v souladu se zásadami a cíli UR
- prohlubovat spolupráci s okolními institucemi, navazovat nové kontakty
- nacházet další zdroje finanční podpory pro EVVO

12. Metody a formy práce

- pozorování
- napodobování
- experimentování
- vyhodnocování
- vycházky a exkurze
- didaktické hry
- praktické činnosti
- výtvarné aktivity
- tvorba výstupů
- prezentace vědomostí a dovedností

13. Návrhy k využití ekologicky významných dnů během školního roku:

- 22. září Den bez aut
- 4. říjen Světový den zvířat
- 10. říjen Světový den duševního zdraví
- 20. říjen Den stromů
- 22. březen Světový den vody
- 23. březen Světový den meteorologie
- 1. duben Mezinárodní den ptactva
- 7. duben Světový den zdraví
- 22. duben Den Země
- 3. květen Den slunce
- 5. červen Světový den životního prostředí

20

14. Cíle k vycházkám a poznávání blízkého okolí:

Okolí mateřské školy do zámeckého parku města Paskov nabízí především poznávací i relaxační vyžití. V blízkosti protéká také řeka Ostravice, kde mohou děti pozorovat vodní živočichy, hmyz a vodní floru. Město Paskov také nabízí k poznávání i relaxaci své rozlehlé lesy, které na mnoha místech lemují řeku Ostravici.

Cyklostezka Frýdek-Místek – Ostrava umožňuje sportovní, turistické nebo cyklistické výlety. Mezi přírodní rezervace v okolí patří rybníky Pilíky a Křišťál.

Paskovský Zámek nabízí exkurze historického charakteru, v rozlehlém přilehlém parku najdete chráněné rostliny (Liliovník tulipánokvětý) a stovky let staré stromy a živočichy (brouk Páchník).

V každém ročním období však maximálně využíváme pobytu na naší školní EKO zahradě, která poskytuje dětem podnětné prostředí k pozorování, zkoumání a experimentování v přírodě. Zahradou protéká říčka Olešná, kde děti pozorují kachny a vodní živočichy. Mnohokrát za rok k nám na zahradu „zabloudí“ srny ze zámeckého parku a téměř denně pozorujeme na naší školní zahradě veverka, ptáky a různorodý hmyz, který se nám nastěhoval do vybudovaného broukoviště a hmyzího hotelu. V létě mohou děti pozorovat v motýlí zahradě mnoho druhů hmyzu, brouků a motýlů.

21

15. Cíle k výletům a exkurzím s dětmi:

Vycházky, exkurze a výlety patří k oblíbeným aktivitám dětí. Vzhledem k výhodné poloze školy – v malém městě v blízkosti lesů není velkým problémem zařadit vzdělávání v přírodě nebo realizovat delší vycházku. Plánování exkurzí a výletů musí zohledňovat věk dětí, nejčastěji jsou to exkurze s jedním tématem k prozkoumání a dostatečnou pohybovou aktivitou – nejlépe ve spojení s možností kontaktu se zvířaty:

- raně Hlučín
- záchranná stanice Bartošovice
- útulek pro psy Ostrava
- blízké ekofarmy
- návštěva zahrady někoho z dětí
- ZOO Ostrava
- Výlety vlakem do blízkých Beskyd nebo za kulturou do Ostravy
- Malenovice
- Čeladná
- Brušperk

Závěr

ŠPEVVO bude postupně doplňován a aktualizován v souvislosti s potřebami školy, s rozvojem spolupráce s okolními institucemi, s navazováním nových kontaktů souvisejících se ŽP i se získáváním zkušeností v oblasti koordinace EVVO.

Environmentální výchova a vzdělávání vede děti k respektování života člověka či jedince, přírody, k zodpovědnému přístupu ke svému zdraví, k nutnosti ochrany přírody a k potřebě rozvíjení ekologického myšlení v rámci zachování přírodního dědictví pro další generace, tedy k UR.

”
Jedině příroda ví, co chce... nikdy nežertuje a nikdy nedělá chyby, ty dělá jen člověk.“

(J. W. Goethe)

Přílohy: Prezentace MŠ na veřejnosti: články ve zpravodaji a školním časopise (11/18)

- 1) Zprávičky z naší školičky
- 2) Seznámení s projekty
- 3) EKOPROJEKT „Kouzelná kapička pro veverku Emilku“